

REFERAT Ældre- og Sundhedsudvalget d. 05-05-2020

Mødedato Tirsdag d. 05. maj 2020 kl. 16:00

Mødested Skype-møde

Mødedeltagere Bent Sten Andersen, Ali Ünsal, Anders Dahl, Paul
Christensen, Kirsten Larsen, Thomas Kielgast, Lene Møller Nielsen

Indholdsfortegnelse

Forebyggelse af ensomhed hos ældre i forbindelse med Corona-krisen.....	3
Lukket: Underskriftsblad - Ældre- og Sundhedsudvalget.....	5

Punkt 57: Forebyggelse af ensomhed hos ældre i forbindelse med Corona-krisen.

2020-055415

Indstilling

Forvaltningen indstiller at udvalget drøfter om de beskrevne initiativer skal i gang sættes.

Baggrund og vurdering

Udvalgsformanden har bedt forvaltningen om at undersøge en mulig indsats, der kan iværksættes i forbindelse med ensomhed hos ældre borgere i Køge Kommune som følge af Coronakrisen.

Forebyggelse af ensomhed blandt ældre har de senere år fyldt mere og mere på den politiske dagsorden - og med god grund. De menneskelige omkostninger forbundet med ensomhed kan være omfattende. Forskning på området viser, at ældre mennesker, som oplever ensomhed, overordnet set har forringet livskvalitet og livsglæde samt et dårligere helbred end ældre, der ikke oplever ensomhed. Samtidig viser undersøgelser, at ensomhed har lige så stærk indflydelse på dødeligheden som rygning, alkoholindtag, fysisk inaktivitet og overvægt.

Der er således stærke argumenter for at gøre en indsats for at forebygge og mindske ensomhed. Også samfundsøkonomisk er der god grund til at gøre noget. Ældre, der oplever ensomhed, bliver i højere grad syge og har sværere ved at overvinde sygdom end ældre med stærke sociale relationer.

Samtidig har de et dårligere selv vurderet helbred, som dermed fører til øget brug af sundhedsvæsenet. Ensomme mennesker er langt oftere i kontakt med læge, hjemmepleje og myndigheder. Ligesom ensomhed også er årsag til flere indlæggelser på hospital og i psykiatrien.

Nyere forskning peger på, at lang tids ensomhed øger forekomsten af demens og kan medføre hjertekarsygdomme og depression. Risikoen for både alvorlig sygdom og tidlig død stiger, hvis man føler sig ensom gennem længere tid. Ældre mennesker er især udsatte, hvis de bliver alene, får nedsat hørelse eller syn eller bliver immobile og får svært ved at komme ud af sit hjem og rundt til aktiviteter, venner og bekendte. Ældre mennesker, som oplever at de er ensomme, har således dårligere helbred, og de har også sværere ved at overvinde sygdom end ældre med stærke sociale relationer.

Ensomhed og svage sociale relationer er derfor ikke kun et socialt problem, men øger også presset på sundhedssektoren.

Forhøjet risiko ved isolation i forbindelse med Corona og flere der er alene end normalt

Det er ikke farligt at føle sig ensom i korte perioder af livet. Men hvis man føler sig ensom over lang tid, så kan det blive farligt for ens helbred på sigt. Mange af Køges Kommunes ældre medborgere har allerede som følge af Corona krisen været ekstra udsatte i forhold til ensomhed, da social isolation er med til at forebygge Covid-19.

Der er ikke noget der tyder på, at de ældre borgere kommer ud af deres sociale isolation og dermed store risiko for anden sygdom og dårligt mentalt helbred foreløbig. Man kan sige, at skrøbelige ældre må betale en høj pris for ikke at blive smittet med Corona, og risiciene ved den sociale isolation er betydelige både menneskeligt og sundhedsøkonomisk. Så mens borgerne er isolerede for at undgå smitte, så påføres borgeren en forhøjet risiko for anden sygdom.

Mange af de frivillige foreninger har fællesskabet som omdrejningspunkt, men kan i disse tider netop ikke dyrke fællesskabet på de præmisser som man kunne før Corona. Dette betyder også, at der formentlig er borgere, som har været vant til at kunne være en del af et fællesskab som nu er mere overladt til sig selv eller er gået i selvvalgt isolation på grund af alder eller anden skrøbelighed (i forhold til risiko for Corona smitte).

Således er der tale om en forhøjet risiko for ældre der allerede er i en skrøbelig situation, samt et formentligt stigende antal af ældre der allerede er kommet i en skrøbeligere situation eller er på vej ind i en.

Forebyggende tiltag

Det vil derfor give god mening med et forebyggende tiltag med det formål at støtte skrøbelige ældre, der er i risiko for at blive påvirkede negativt af deres sociale isolation både fysisk og mentalt.

Såfremt der ønskes gennemført de nævnte indsatser, er det forvaltningens vurdering, at det i 2020 vil koste ca 1 mio. kr. til hjemmebesøg over telefon eller virtuelt til ældre skrøbelige borgere, der er i risiko for en forværring i deres tilstand på grund af længerevarende social isolation og ensomhed.

En udvalgt gruppe af medarbejdere har kontakten til disse borgere og etablerer en relation til disse med det formål, at borgeren skal opleve sig set og husket af omverdenen og som en del af samfundet, og dermed reducere oplevelsen af ensomhed. Målgruppen er borgere der oplever sig alene. Det skal derfor være muligt for at borgeren selv eller pårørende kan kontakte kommunen for at blive en del af ordningen. Det betyder, at ordningen også omfatter borgere, der ikke nødvendigvis er i kontakt med kommunen i forvejen.

Samtidig er det en mulighed for at opspore begyndende sygdomstegn eller funktionsnedsættelse og dermed iværksætte forebyggende tiltag og undgå sygehusindlæggelser.

Fællesskab er en fælles sag. Sammen om bekæmpelse af ensomhed i Køge Kommune

Forebyggelse af ensomhed i en kommunal kontekst kan være en svær størrelse – for hvem har egentlig ansvar for det? Som sådan er det ikke en kommunal opgave, men konsekvenserne for kommunen er tydelige. Ansvar kan heller ikke entydigt placeres hos pårørende, hos civilsamfundet eller hos borgeren selv. Ansvar er fælles, men spørgsmålet er, hvordan man løfter et sådant ansvar i fællesskab.

Køge en kommune, hvor man passer på hinanden og der er i civilsamfundet en stor interesse for sammenhæng, fællesskaber og bekæmpe ensomhed.

Ældre- og Sundhedsudvalget har sat fokus på ensomhed i relation til mulig samskabelse med civilsamfund. Der har nyligt været afholdt en workshop hvor borgmesteren og udvalgsformanden for ÆSU har været i tæt dialog med frivillige, patientforeninger, erhvervsliv og civilsamfund i øvrigt. Her viste sig et stort engagement i forhold til sammen at styrke de gode fællesskaber i Køge og bekæmpe ensomhed.

Det er forvaltningens klare indtryk, at der er stor interesse for at bekæmpe ensomhed blandt de frivillige foreninger. Men der er mange regler og vejledninger for samvær i forbindelse med Corona, der kan gøre det svært at udmønte de gode viljer i praksis.

Der er derfor behov for, at kommunen tager ansvaret til en start med at opspore mulige borgere og få etableret en god kontakt der også kan have et sundhedsfagligt element. Men opgaven i forhold til ensomhed bør glide over til de frivillige i et tæt og godt samarbejde henover tid, således at opgaven ikke bliver på kommunale hænder over tid. Kvaliteten af mødet mellem mennesker er bedst når det sker på frivillig og kontinuerlig basis, og de mange gode hensigter i Køge til bekæmpelse af ensomhed bør imødekommes.

Derfor foreslås det at indsatsen deles op i 3

Meningen er således at der skal ske en gradvis overdragelse af opgaven til frivillige i et tæt samarbejde som led i udviklingen af det samarbejdsspor som workshoppen om fællesskaber og bekæmpelse af ensomhed lagde.

Økonomi

Der er ikke afsat midler i forvaltningens budget til indsatsen.

Sagens forløb

05-05-2020 Ældre- og Sundhedsudvalget

Beslutning ikke frigivet

12-05-2020 Økonomiudvalget

Beslutning ikke frigivet

26-05-2020 Køge Byråd

Beslutning ikke frigivet

Beslutning

Ældre- og Sundhedsudvalget anbefaler forslaget og oversender sagen til Økonomiudvalget og Byrådet med henblik på, at Økonomiudvalget drøfter finansiering ved kassetræk ud fra en samlet prioritering.

Kirsten Larsen (C) kan ikke tiltræde, fordi hun ønsker yderligere analyse og at afvente statslig hjælpepakke.

Paul Christensen (V) og Ali Ünsal (V) kan ikke tiltræde, fordi de ikke kan støtte et kassetræk.

Punkt 58: Lukket: Underskriftsblad - Ældre- og Sundhedsudvalget